

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ——— 8 korona
Félévre ——— 4 „
Negyedévre ——— 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Édes anyám halálakor.

Irta: Jakab Ödön

Vége lett, vége lett,
Annak is vége lett,
A ki még engem itt
Igazán szeretett.
Elég árva voltam
Eddig e világon,
De csak most igazi
Az én árvaságom!

Koporsóban fekszik
Az én édes anyám,
Nem mosolyog többé
A pillantása rám;
Nem törődik ő már
E földön semmivel,
Más világokat néz
Lezárt szemeivel.

Fél századig viselt
Fekete gyászfátyolt,
Sohasem mulatott,
Örökké csak gyászolt.
Mig gyásza megőszült
S fehér lett belőle:
Fekete koporsó
Fehér szemfedője.

Vigyétek ki szegényt
A temetőkerthbe,
S tegyétek pihenni
Csendes nyugvóhelyre;
Ki annyit fáradott
És annyit szenvedett:
Megerdemli ő a
Csendes nyugvóhelyet.

Tudom én, gondja lesz
Az Istennek rája,
Nem marad ő mindég
Hideg sírba zárva:
Az ítéletnapon
Ő lesz a legelső,
Ki halottaiból
Új életre feljő.

De azt is tudom, hogy
A feltámadáskor,
Mihelyt e világra
Kilép a halálból:
A kit egykor olyan
Igazán szerete,
Engem fog keresni
Első tekintete.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

— Igen, a függetlenségi párt tovább fog küzdeni elvei megvalósításáért — tette hozzá Polónyi Géza. — Sőt küzdeni fog a magyar vezényszóért is, de kérde Buzáthtól, hogy a néppárt fog-e küzdeni a revízióért.

Amikor Széll Kálmán bezárta a vitát, visszapillantást vetett az emlékezetes Szilveszter-éjszakai eseményekre és kijelentette, hogy ezt a kiegyezést, ha rosszabb is, mint az ő műve, el kell fogadni, mert a mostani kormány nehezebb helyzetben volt, mint ő, bár neki az ischli klauzula romjait kellett eltakarítani.

— Ebben is benne van az ischli klauzula, — szólt közbe Polónyi.

— Hol? — kérdezte Wekerle

— Majd kimutatom, — felelte a volt igazságügy-miniszter.

Széll Kálmán végül kijelentette, hogy a bizottság nagy szótöbbséggel elfogadja a javaslatot.

— Én nem fogadom el, — hangsúlyozta Polónyi.

— Azért mondom, hogy szótöbbséggel, — válaszolta Széll és berekesztette az ülést.

A gazdasági kiegyezés.

Az Ausztriával való gazdasági kiegyezés kérdése foglalkoztatja az egész ország közvéleményét. A nemzeti bank kérdésében létrejött megállapodás nagyon jó hatást tett az országban. A héten egyébként a képviselőház közgazdasági bizottsága is foglalkozott a kiegyezési javaslatokkal s itt Wekerle Sándor miniszterelnök azt a fontos nyilatkozatot tette, hogy valótlán az a hír, mintha a kormány a fogyasztási adók emelésének kérdésével foglalkozna.

Hétfőn délelőtt tíz órakor megkezdett és délután négy órakor folytatott ülésén foglalkozott a képviselőház közgazdasági bizottsága a kiegyezés ügyével. A javaslatokat Földes Béla ismertette, közel egy óráig tartó beszéd keretében. A mélyreható, alapos tanulmányra valló, értékes előadói beszéd teljes részletességgel dolgozza fel a kiegyezés egész anyagát, kiemelve különösen azokat a figyelemreméltó közjogi előnyöket, amelyeket Magyarországra nézve tartalmaz a javaslat. Földes ismertetését figyelemmel hallgatták a bizottság tagjai, s utána lelkesen megéljeneztek a kiváló készültségű előadót. Többen ezután kérdéseket intéztek a kormányhoz, amelynek nevében Wekerle miniszterelnök a pénzügyi és közjogi, Szerényi József államtitkár pedig a vasúti és tarifális részletekben szolgált kimerítő és alapos felvilágosítással.

Politikai hajsza a bíróság előtt.

Érdekfeszítő per folyt e hét hétfőjén és keddjén a budapesti királyi törvényszék előtt. Bizonyára emlékkönyvben van még olvasóinknak az a politikai hajsza, amelyet egy pár feltűnési viselkedésben szenvedő ember indított Polónyi Géza, akkori igazságügyminiszter ellen s amelyből kifolyólag Polónyi, akit különben széleskörű tudása és egész politikai múltja hivatott viselőjévé tett eme díszes állásnak, kénytelen volt a miniszteri székből távozni, hogy a minduntalan folyó — bár rosszhiszemű és alaptalan — támadásoktól megkímélje magát. Ennek a hajszának egyik vezetője, Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő, egy felhívást tett akkortájt közzé az egyik napilapban, amelyben felhívta a „becsületes embereket“, hogy ha valamely oly adatnak vannak birtokában, amely az igazságügyi miniszter vagy a kormány bármely tagjára nézve kompromittálók, szolgáltatassák azt át neki, hogy annál erősebb fegyverekkel folytathassa a harcot a kormány ellen.

Ez a felhívás annyira lázba ejtett az állami számvevőszéknél valami Hajdu nevű irodatisztet, hogy egy pár aktát, amelyek egyes napilapoknak a kormány által adott átalányösszegekről szóoltak s amelyeket Hajduknak kellett volna iktatni, eltulajdonított s elvitte azokat Lengyelhez. Lengyel lefénypéztette és nyilvánosságra akarta az aktákat hozni, de mivel az akták eltűnése mindjárt kitudódott, a rendőrség meggátolta őt ebben. Hajdut azonnal elbocsátották állásából, Lengyel Zoltánt pedig a képviselőház kiadta az igazságszolgáltatásnak, mert maga is felháborodott Lengyel eljárásán.

Nyomban megindult az eljárás Hajdu és Lengyel ellen a hivatalos titok megsértése miatt s most Hajdu, mint tettes, Lengyel pedig, mint bűntárs került a vádlottak padjára. A tárgyalásokon zsúfolásig megtelt a tárgyalóterem érdeklődő közönséggel, akik olykor hangosan adtak tetszésüknek vagy nemtetszésüknek kifejezést. Az egész tárgyaláson általában egy sajnos jelenség volt tapasztalható. Sem a védők, sem a vádlottak nem adták meg a törvénynek a köteles tiszteletet s általában nem úgy viselkedtek, mint ahogyan az igazságszolgáltatás házában viselkedni kell. Az elnök minduntalan kénytelen volt hol az egyik, hol a másik vádlottat vagy védőt rendre utasítani, sőt pénzbírsággal is sújtani, ami rendkívül zavarólag hatott a tárgyalás rendes menetére.

A vád- és védő beszédekre csak a második tárgyalási nap délutánján került a sor, amikor is a vád képviselője Hajduval szemben enyhítő körülményül ajánlotta a bíróságnak azt, hogy bűne következtében állását és

**TERMÉNYEINKET
ÉRTÉKESITSÜK**

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.
utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötelekben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez,
♥ ♥ ♥ Temesvár, Losonczy-tér 8. szám. ♥ ♥ ♥

UGYANOTT

Korpa, konkoly, olajpogácsa, takarmányliszt, szárított répaszelet, száraz moslék, malátacsira, szörplé (mélasse) és minden más erőtakarmány az ország bármely állomására legjutányosabb feltételek mellett szerezhető be. ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

nyugdíját elvesztette, míg Lengyellel szemben súlyosbító körülménynek kívánta venni azt, hogy ügyvéd, ujságíró és törvényhozó létére büntársul szegődött egy bűncselekményben. A bíróság harmadnap délelőtt hozta meg az ítéletet, amely szerint Hajdút hivatalos titok elárulásáért kétheti, Lengyelt pedig bűnrészességért két-napi államfogházra ítélte.

Méltó büntetésüket kapták meg az ítéletben mindketten.

Egészséges a király.

Örvendetes hírek érkeznek Bécsből a király betegségéről. Őfelsége állapota óráról-órára javul s nemsokára már teljesen helyre áll az egészsége. Éjszakáit nyugalommal tölti, a köhögés kevéssé zavarja, étvágya rendes s általában állapota nagyon kedvezőnek mondható. E napokban már a szabadban is sétált egy keveset, míg a belső fűtött oszlopcsarnokban naponkint órák hosszat sétál. Az uralkodó állapotának ez a rohamos közeledése a teljes felépülés felé őszinte örömmel tölti el minden alattvalónak a szívét.

A szövetkezeti törvény.

A hét folyamán készült el a szövetkezeti törvénytervezet, melyet Nagy Ferenc, a kiváló tudós és volt kereskedelemügyi államtitkár készített el. Nagy Ferencet még 1902-ben bízta meg a Széll-kormány a szövetkezeti törvényjavaslat kidolgozásával. A most publikált törvénytervezet némi módosítással ugyanaz, amit annak idején elkészített. Ez a törvénytervezet alapjában véve a kereskedelmi törvényen alapszik és tagadhatatlanul nagy elméleti értékkel bír, de a részletes tárgyalások során fognak csak kidomborodni azok a hiányok, amelyek a törvénytervezet teljessége szempontjából a gyakorlatra való tekintettel feltétlenül pótlandók. Számtalan előnye mellett hibája a törvénytervezetnek az, hogy pusztán csak arra fekteti a fősúlyt, hogy a szövetkezetek nyuzását meggátolja, holott nem kisebb érdek lenne szem előtt tartani azokat az irányelveket, amelyek a jó szövetkezetek gyakorlati alapját alkotják. Már pedig a szolid és jól szervezett szövetkezetekre a kisemberek érdekében nagy szükség van. A törvénytervezet készítője figyelmen kívül hagyta a készülő biztosítási törvény intencióit és ezáltal módot nyújt arra, hogy egyik törvényel a másikat kijátszassák. Alkalom nyílik ugyanis a netán alakulandó biztosító társaságoknak,

hogy szövetkezeti alapon szervezkedjenek s ezáltal kijátszassák a készülő biztosítási törvénynek a díjtartalék kimutatására vonatkozó szakaszait. A szövetkezeti törvényben ki kell mondani, hogy biztosító társaságok szövetkezeti alapon nem alakulhatnak. Nagy Ferenc pusztán mint kereskedelmi jogász és szaktudós, természetesen csak a nemzetgazdasági tudományos elmélet alapján áll a törvénytervezet készítésénél és így a parlamentnek a teendője közé tartozik, hogy ennek az érdemes munkának gyakorlati zománcot adjon.

Csak egy virágszálat.

Virágokkal ékesedik nemsokára a temető. Kegyeletes szívek viszik el kedveseik sírjára koszorúikat s odakint a temetőben megtisztult szép emlékek szállanak az elköltözött felé, akinek sírjában nyugalmat, az élőknek sajtó bánatukra enyhülést kérnek az Eg Urától.

A József kir. herceg Szanatorium-Egyesület a halottakra való méla emlékezés e tiszta, fennkölt hangulatából egy kis részt kér juttatni a halál jegyeseinek, a tüdőbetegeknek. A halott nevében, a kinek sírja koszorúval ékesedik majd, — *csak egy virágszálat kér a halál pítvarában* lévő élete megmentésére. Közel 80.000 ember hal meg évente hazánkban tüdővészben, ebben a borzalmas pusztító betegségben. Legalább a felének az életét megmentheti a társadalom részvéte. És maga az egyesület is ezreknek igéri visszaadni az életét, ha *mindenki*, aki a napokban koszorút vesz *csak egy virágszállal kevesebbet köt koszorúba s ezt az egy virágszállat az egyesületnek felküldi.*

A haldoklók szólítanak.

Legyen a sírok koszorúja egy virágszállal egyszerűbb; égen egy mécscesel a sírokon kevesebb és ennek árából ki fog gyulni egy pislogó élet. Esdve kér az egyesület minden jó szívet, váltsa meg mindenki ezt a szent vámot nemzete dicsőségére, özvegyeknek, árváknak, ügyefogyottaknak könnyei fölszáradására. Aki ezt megteszi, akinek szívében az irgalom érzete fölfakad: annak halottja tudni fog arról. Kegyeletünk szent, megtisztult, nemes tanúsítása lesz, aki egy ujonnan létesítendő szegénysorsú tüdőbetegeket gyógyító népszanatoriumnak építési tőkéje gyarapítására halottak napja alkalmából adományát eljuttatja.

Ezt kéri az egyesület bízó hittel és reménységgel. *A József kir. herceg Szanatorium-Egyesület* Budapest, IX., Lónyay-utca 47.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
Mindennemű értékesítési ügyben díjtanul nyújt felviágositást.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Munkások szövetkezése.

Egyik hetilapban olvassuk a következő érdekes fejtegetést: Ha ezer munkáscsalád szövetkezetbe áll és egyenkint naponta csak tíz deka cukrot fogyaszt: napi összes fogyasztásuk egy métermázsa. Egynegyed év alatt tehát 120—125 métermázsa cukrot fogyasztanak el. És ha azt egyenest a gyártól veszik, legalább is 500 koronával kevesebbe kerül nekik, anélkül, hogy ezt a megolcsóbbodást a gyáros megérezné, vagy munkásaival éreztetné. Minden gyár árait úgy szabja meg, hogy azokban a közvetítői díj, a kockázat, a késedelmes fizetés kamatja, az elmaradhatatlan veszteség, a könyvelés, levelezés, utánjárás, perköltség stb. ára is be legyen kalkulálva. Már most a gyár ezt az így felemelt árat kéri felelőtől általában. Ha azonban egy szövetkezet biztosítja őt a készfizetésről és nagy fogyasztásról, akkor szívesen eltekint a gyáros némelyik tételtől, mert biztosítani lehet őt, hogy a fenti címenek lényeges megtakarításokat érhet el. Már maga az a körülmény, hogy ezertagú szövetkezettel, mint más egyes vevővel számolhat el, nagy munkamegtakarítást jelent az ő számára, levelezésben, könyvelésben, behajtásban, személyzetben. Ha ehhez az olcsóbb beszerzéshez hozzáveszük az állandóan biztosított fogyasztást és készfizetést, megint új és kiadós forrására bukkanunk a jutányosságunk. Mert minden kereskedőnek fent kell tartania az üzleti helyiséget, fizetni a segédet, adót, világítást, fűtést, stb., akár husz, akár száz vevő fordul meg nála óránként. Világos, hogy az a szövetkezet, melynek boltjában a tagok úgyszólván egyenletesen szerzik be szükségleteiket, nagy előnyben van az olyan bolt felett, melynek vevőköre a véletlentől függ. Ha még a készfizetést is számba vesszük, amire reá nevelni szintén egyik célja a szövetkezésnek: akkor megint találtunk egy forrást, mely a családfenntartást megolcsóbbíthatja. Minél több család egyesül ilyen szövetkezeti kötelékbe, annál jobban elmosódik a termelői és fogyasztói érdekek különbsége.

Asszonyok és a szövetkezés.

A németalföldi Női Szövetség, erős alapon áll, egészséges és fejlődésképes. Franciaországban, dacára az alapítók ügyességének és gondoskodásának a francia Női Szövetség még mielőtt megszületett volna, elpusztult. Svédországban van egy ezertagú és huszágazatú női liga. Oly országokban, ahol a szövetkezetek előkelő szerepet játszanak, így Németországban, Dániában, Olaszországban és Svájcban, mindenkéfelett pedig Belgiumban, a nők szövetkezeti boltjaiknak hűséges pártolói és teljesen átlátják azt a nagy hasznot, amelyet fogyasztószövetkezeteik nekik biztosítanak. Sajnos, úgy látszik, mintha ebben kimerülne a szövetkezeti kérdés iránti érdeklődésük.

Belgiumban a szövetkezés politikai célokat szolgál. És ha ott a nők ragaszkodó tagjai a fogyasztási szövetkezetnek, ez azért van, mert úgy tekintik azt, mint politikai pártjuk egyik összetartó kapcsát. Ezenkívül természetesen értékesnek tartják a szövetkezetek anyagi segítségét: az osztalékot, a betegsegélyt stb. Némely belga szövetkezetnél a nők még az igazgatóbizottságban is helyet foglalhatnak s befolyást gyakorolhatnak a szövetkezet üzletmenetére. De a propagandával keveset törődnek. Még folyóiratuk is alig foglalkozik szövetkezeti kérdéssel vagy fejtegeti annak lényegét.

Németországban a férjes nőknek jogukban áll tagul belépni a szövetkezetbe: oly előny, amelyben a nők nem részesülnek minden országban. Ennek magyarázata részben az, hogy a férj függő állásban lévén, megeshetik, hogy főnöke ellenzi a szövetkezetbe való belépését. Ily esetben a nő helyettesíti, illetve képviseli a családfőt. Némely helyen azonban tényleg azért szövetkeztek a nők, hogy szaporítsák propaganda útján a szövetkezeti tagok számát. Hat német szövetkezet igazgató tanácsába nőket is választott. Tizennégy naponta megjelenő szövetkezeti ujságjukat 167.000 példányban nyomják.

Gebhard Hedvig asszony, aki egyike azon tizenkilenc nőnek, akiket legutóbb képviselőül választottak Finnországban és aki most férje mellett foglal helyet a finn parlamentben, ezeket írja: „A finn nők, akik ezen túl ugyanazon politikai jogokat fogják élvezni, mint a férfiak s ennél fogva a szövetkezeti életben is egyenlő elbánásban részesülnek, nem látják indokoltnak külön szövetkezeti női liga szervezését.” Fölösleges külön fölemlíteni, hogy ezek folytán a nők éppen úgy elfoglalhatnak bármely állást a szövetkezetekben, mint a férfiak. Csak mellékesen kívánom megjegyezni, hogy a finn parlament új női képviselői önszántukból képviselői kötelességeik megismerése céljából külön tanfolyamot végeztek, ami jele annak, minő komolyan fogják fel felelősségteljes hivatásukat. Olaszországban egy-két olyan szövetkezet létezik, amelynek tagjai nők. Ezek azonban nem a propaganda céljaira jöttek létre s nem neveléssel foglalkoznak. Csupán varrónők, himzőnők stb. termelő szövetkezetei amilyenekkel másutt is találkozunk.

Mezőgazdaságszövetkezeti bankot alakítanak a Piacenzában központosított olasz mezőgazd. szövetkezetek 10 millió lira alaptőkével, a híres Luzzati tervezete szerint. E szövetkezeti pénzügyintézet az összes falusi szövetkezeteket hitellel táplálná, újak alakulását előmozdítaná, a mezőgazd. termesztyények exportját és szükséges nyersanyagok beszerzését elősegítené, szóval minden agrártörekvés megvalósulását lehetővé igyekeznek tenni. A bank a külföldi pénzpiacforrásokat fogja megnyitni a népbankok (hitelszövetkezetek) részére.

A német mezőg. szövetkezeti iskola megismétli a tavaly megkísérlett félévi tanfolyamát ugyancsak Darmstadtban. Az okt. 7-től március 31-ig terjedő kurzuson 19 tantárgyat adnak elő, melyek mind a szövetkezeti elmélet és gyakorlat ismereteit fonják bele a mezőgazdasági és kereskedelmi tudnivalók bő anyagába.

• MI UJSÁG? •

Halottak napján.

Kinek ne volna halottja ott kin abban a szomorú birodalomban, a temetőben, amelyet a halottak országának nevezünk?

Jutott ottan édes mindnyájunknak, némelyikünknek nem is egy sírhalom, mely elhunyt kedveseink kihült tetemét takarja.

Eljutunk oda mindnyájan, a hant alá, ahol nem fáj már többé semmi sem, ahol olyan édes elpihenni, ahol a földi gondok terhétől fölszabadul az élet kifáradt vándora . . .

Minden esztendőben egy napot áldozunk a halottaknak. Ez az ő napjuk, a mohos, begyepesedett sírhantokat fölkeressük, teleszórjuk virággal, koszorúval, kigyuladnak az apró viaszgyertyácskák, melyeknek sárga fénye emlékezteti a földi embert az elmulásra . . .

Halottak napján járjuk tehát a temetőket, emlékezünk . . .

A fővárosban és vidéken testületek és hatóságok helyeztek koszorúkat elhunyt nagyjaink sírhalmára.

Thaly Kálmán díszpolgársága. Gyöngyös városa vasárnap városi közgyűlést tartott Rável helyettes polgármester elnöklésével, amelyen Török Kálmán plébános indítványára Thaly Kálmánt, a kuruc idők nagynevű történetbuvárját, egyhangú lelkesedéssel díszpolgárrá választották. A közgyűlés e határozatról értesítette Thaly Kálmánt, egyúttal elhatározta, hogy a díszpolgári oklevelet küldöttségileg fogják neki átnyújtani. Gyöngyös a tizenegyedik város, amely Thaly Kálmánt a Rákóczi hamvainak hazahozatala körül szerzett érdemeiért díszpolgársággal tünteti ki.

A nagykarolyi Kossuth-szobor. Nagykarolyból jelentik, hogy a város hazafias közönsége ércszobrot emel Kossuth Lajos emlékének. A szobor ünnepies leleplezése november hó első felére volt kitéve és a szobor-bizottság az ünnepélyre meghívta Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert is, ki megígérte, hogy azon résztvesz. A leleplezési ünnepélyt azonban el kellett halasztani, mert a szobor építési munkálatai csak december hó végére készülnek el. A szobor-bizottság tegnap ez ügyben értekezletet tartott, amelyben elhatározták, hogy a szobor leleplezését jövő évi május havának második felére halasztják.

Főispán az alispán ellen. Trencsénből jelentik: A trencsénmegyei néppárt október huszonegyedikén értekezletet tartott, amelyen szóba került a főispán és alispán közt régóta húzódó viszálykodás is. A párt erre vonatkozólag az alábbi határozatot hozta:

A trencsénmegyei néppárt október hónap 24-én Zsolnán tartott értekezleten tárgyalván a főispán és alispán közötti viszályt, az alispán viselkedésében kísérletet lát a Szalavszky-Osztrólczy-rendszer fölélesztésére. Bízik a belügyminiszter erélyében, hogy e viszályban nem enged semmi idegen, nem vármegyei befolyás érvényesülését, amely a Szalavszky-Osztrólczy-rendszer életrekeltségére törekszik.

A főrendek és a király. A főrendiház utolsó ülésén Dessewify Aurél gróf elnök, az elnöki előterjesztések között a király egészségi állapotáról a következőket mondta:

Utolsó ülésünk óta mindnyájunkat az országban, a kik hazafias érzellemmel viseltetünk koronás királyunk iránt, bizonyos aggodalom és félelem töltött el ama

megbetegedés miatt, amely ő felségét érte. Azt hiszem, méltóztatnak ahhoz hozzájárulni, hogy örömmel és megelégedésünkkel fejezzük ki a fölött, hogy ő felsége most már — úgy látszik — túl van a komoly megbetegedésen és a javulás útján van és hogy azt a kívánságunkat és óhajtásunkat fejezzük ki, hogy engedje a Gondviselés, hogy visszaesése ne legyen és egészsége népei és mindnyájunk boldogítására és örömeire minél előbb helyre álljon.

A fiumei gyorsvonat balesete. A fiumei gyorsvonat hétfőn a Lic és Plase állomások körül utólérte az előtte haladó tehervonatot és annak nekiment. A gyorsvonat gépe kisiklott, a tehervonat két utolsó kocsija megrongálódott és megsérült a tehervonat zárófékezője is. A MAV. igazgatóságától kiadott jelentés szerint az utasok közül senki sem sérült meg.

Égő erdő. Győről táviratozzák, hogy a Szentgál községhez tartozó Antalháza-pusztán levő, Rainprecht Antal veszprémi püspöki jószágkormányzó erdeje öt holdnyi területen elégett. A tüzet egy pásztorgyerek okozta, aki szalonnasütéshez egy rakás rőzsét meggyújtott s a szélben a szikrától tüzet fogott a lesült erdő.

Apagyilkosság. Tápióbicskén (Pest vármegye) még május hó 12-én eltűnt a faluból Kovács Benjamin gazdaember. Hiába kutatta a csendőrség, nem tudott az eltűnt ember nyomára akadni. Most, másfél év után végre megkerült az eltűnt Kovács Benjamin holtteste. A saját istállójában találták meg elásva a teljes feloszlásnak indult holttestet a kőművesmunkások, akik ott az istállóépületen átalakítási munkákat végeztek. A leletről nyomban értesítették a csendőrséget, amely csakhamar kiderítette, hogy Kovács Benjaminget a saját 18 éves fia, ifj. Kovács Benjamin ölte meg. Hogy mi indította a fiút apjának megölésére, azt még nem tudják.

Gyilkos honvéd. Székesfejérvárról jelentik nekünk: Érdekes bűnügy foglalkoztatja a katonai és polgári hatóságot. Keresztes János székesfejérvári 17. honvédszolgálatbeli közlegény mintegy három héttel ezelőtt pár napi szabadságra hazament Zámolyra. Otthon összeütközött Simon János odaváló kovácmesterral s verekezés közben a honvéd oldalfejjével megszurta a kovács feleségét, aki urának védelmére kelt. A garázda honvédet a csendőrök Székesfejérvárra kísérték és átadták a katonai hatóságnak, ahol könnyű testi sértés címén indították meg ellene az eljárást, mert az orvos, aki megvizsgálta az asszonyt, nem találta súlyosnak a sérülést. Az asszony azonban a szúrás után folytonosan betegeskedett s ezelőtt nyolc nappal meghalt. Az asszonyt el is temették. A hatóság tudomást szerzett az asszony haláláról, újabb vizsgálatot rendelt el, minek következtében az exhumálás vált szükségessé. Sárkány Ferenc vizsgálóbíró, dr. Pataki Armin és dr. Herz Oszkár törvényszéki orvosok jelenlétében a holttestet már exhumálták is a zámolyi temetőben. A boncolásnál az orvosok megállapították, hogy az asszony halálát csakugyan a katonai által rajta ejtett szúrás okozta. Ilyen értelemben írtak át a katonai hatósághoz, mire Keresztes János honvédet letartóztatták.

Németországban halálra ítélt horvátok. A bonni esküdtbíróság minap hozta ítéletét a duerbuschi rablógyilkossági pörben. Mokotovic, Rupcic és Baic földművelők azzal voltak vádolva, hogy 1907 július 20-án éjjel a Naot házaspárt és Smar özvegyét megölték és kirabolták. A vád szerint Beslac Dániel bányamester és Kantar Marko, másnéven Pavilic is részt vett. Beslac

György földmunkás és Dexuliáné asszony szintén be voltak avatva a rablógyilkosok szándékába. Mokotovicot, Rupcicet, Baicot, Beslac Dánielt és Kantar Milost halálra ítélték. Beslac Györgyöt hat hónapi fogságra és Pavilicet a bűnben való segédkezés és fenyegetés miatt harminc hónapi fogházra. Dexuliánét fölmentették. Ujabb hír szerint a halálra ítélt öt horvát munkás közül az egyik börtönében fölakasztotta magát. A tárgyaláson az ügyész rámutatott azokra a veszedelmekre, amelyeket a horvát munkások terjesztenek, akik kizárólagosan rablásból és gyilkolásból élnek és azt a reményét fejezte ki, hogy e pör következtében intézkedéseket fognak tenni, hogy ezt a rabló népet Németországtól távol tartsák.

Halál a síneken. Kishegyesről jelentik, hogy a kishegyesi állomáson Mogonyi Ferenc gazdálkodót a Szabadkáról Zimony felé haladó vonat elütötte. A vonat elmentsette Mogonyi nyakát a törzsétől. Nem tudni még, hogy baleset vagy öngyilkosság történt-e.

A kivándorlók tömeges hazatérése. Fiuméből örövendetes hír érkezett. Hétfőn reggel odaérkezett a Kárpátia gőzös, amely hétszáznegyvenhat magyar embert hozott vissza Magyarországra. Reggel hat órakor kötött ki a hatalmas hajó, amelynek első látogatója Nákó Sándor gróf, fiumei kormányzó volt. Megkérdezte tőlük, milyen okból jöttek haza. Kijelentették, hogy a nehéz megélhetés miatt hagyták ott az új hazát, meg aztán nagyon bántotta őket a honvágy. Hangoztatták, hogy idehaza jobban ment a soruk, mint Amerikában. A kivándorlók „Éljen a haza” és „Éljen a kormányzó!” kiáltással vonultak ki a Kárpátia gőzösről. Megbízható helyről szerzett értesülés szerint a visszavándorlás mind jobban emelkedni fog. A Szlavónia gőzössel is 400-nál több magyar van visszatérőben, az amerikai ügynökségeknél a magyarok közül sokan váltanak a visszautazásra jegyet, ami azt bizonyítja, hogy a kivándorlást a visszavándorlás ellensúlyozni fogja.

Cigányok ijedelmé. A dánosi rablógyilkosság óta erősebb rendszabályokat alkalmaznak máris a közveszélyes cigánynépséggel szemben, ami persze nem tetszik Fáraó gonosz ivadékainak. Így mint Pécsről írják, a tolnamegyei cigányok az utóbbi időben nyakra-főre váltanak útlevélet Oroszországba, amire közvetlenül az a kósza hír szolgált okul, hogy a hatóság a rajkókat elszedik tőlük. Bátaszéken e hír hatása alatt a cigányok elpusztították a kalyibáikat és mind kivándoroltak. Nyéken egy csapat letartóztatott cigány a csendöröknek azon tréfából tett megjegyzésére, hogy elszedik a rajkókat, annyira elkeseredtek, hogy pusztá kézzel szembe akartak szállani a csendörökkel. Megállapították, hogy október hónap folyamán Tolnamegyéből 10 cigánycsalád vándorolt ki, e tíz család 78 tagból állt. Csak terjedne el ez a hír szerte az országban, legalább lassanként megtisztulna tőlük az ország.

A Tiszába ölte magát a Bácsbodrog vármegyében fekvő Magyarkanizsa mellett levő Gyála községben Török György, 50 esztendőes gyárimunkás. Tettét gyógyíthatatlan gyomorbaja miatt követte el.

Agyonlőtt börtönigazgató. Pétervárról sürgönyzik, hogy az orosz börtönök igazgatóját, Maximovot, egy nő meggyilkolta. A merénylő nő Ragosina tábornok 19 éves leánya, ki Maximovnak mint kérvényező mutatkozott be. Revolverének a golyója Maximov száján át fejébe hatolt és ott megakadt. A merénylet után irodászolgák rávetették magukat a merénylő nőre, aki még hatszor elsütötte revolverét, de ezek a golyók

már nem találtak. A merénylő nő ezután egy keblében elrejtett bombát is fel akart robbantani, de azt megakadályozták. Maximov nyolchavi működése alatt a börtönök annyira megteltek, hogy 64 új börtön építésére hitelt kellett igénybevennie. A nyomban összeült hadbíróóság Maximov államtanácsos gyilkosnőjét felakasztásra ítélte.

Óriási erdőégés Romániában. Mint Bukarestből jelentik, hogy Románia moldovai részében, a Bacan mellett elterülő slaniki és tazlani erdőségeken óriási tűz ütött ki. A tűzben álló erdők egy része állami birtok, más része Carp földművelésügyi miniszteré. A tűz lokalizálására több század katonaságot rendeltek ki, de ennek dacára a tűz folyton terjed és már három nap óta ég.

Rejtély egy holttest körül. Titokzatos eset híre érkezett Rómából: Nápoly közelében egy idő előtt egy külföldi ember, aki magát Krebel néven jelentette be, egy kis villát bérelt. Sohasem mozdult ki az utcára, senkivel sem állott szóba és semmiféle cselédet nem tartott. A kíváncsi falusi nép naphosszant leselkedett a titokzatos idegenre, míg egy napon meglátta a kulcslyukon át, hogy Krebel egy mozdulatlan, kiterített nőt csókolgat, ráborul és sír. A parasztok rátörték az ajtót s akkor a titokzatos ember, akiről mindjárt látták, hogy tébolyodott, puskát fogott rájuk, de később futásnak eredt és elmenekült. Az a nő, akit az örült csókolgatott, egy bebalzsamozott holttest volt. A csendőrség felkutatta Nápoly környékét, de még nem tudott nyomára akadni a villa örült lakójának.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fel-
ülmúlja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczím: „AGRARIA“ Budapest.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Állatkuruzslás.

(Folyt. és vége.)

Egyeseket tévutra vezet az a gyakori tünet, hogy az állatok gyakran készülnek vizeletet üríteni, a hasi fájdalomtól áttevődés (reflex) útján kiváltott inger következtében, de nem képesek, mert a húgyhólyagjuk üres. Ilyenkor a kuruzslók mindegyre azon igyekeznek, hogy megpaprikázott szalmának a húgycsőbe tolásával „meghugyoztassák” az állatot. Ezáltal is kárt okozhatnak, mert fölsértik vagy pedig az egy helyre jutott paprika által föledzik a húgycső nyálkahártyáját, aminek közvetlenül vizeleti inger lesz a következménye. A kólikás megbetegedésen tehát a kontár semmit sem segített, hanem szerzett az állatnak újabb bajt, amelyet azután újból kurálhat.

Gyakran elkövetik azt a nagy hibát is, hogy ellés előtt, amikor a kanca nyugtalanodni kezd, mint közönséges kólikást végig kezelik a leírt módok valamelyikével, a hasát alaposan megcsutakolják, azután a gazda hol ügetésben, hol vágatva órákon át hajszolja; célja „a kólikát kihajtani belőle”. Az ilyen kezelési módnak az szokott a következménye lenni, hogy a kanca elveti holtan a magzatját vagy ami gyakrabban előfordul, a magzat elhal benne, világra hozni nem tudja, lefekszik és kólikás fájdalmak neve alatt 2—3 napig erőlködik, de miután a méh ki van fáradva és az állat segítséget nem kap, tovább kínlódik, összeveri magát és végre elpusztul. Némely ilyen gazda az utolsó órában állatorvoshoz fordul, aki azonban már nem mindig segíthet a fölfekvésekkel borított, kimerült kancán, tekintetbe véve azt is, hogy a magzat ilyenkor rendszeren különböző fekvési rendellenességekben található.

Sokszor láthatni azt is, hogy sánta lovak lábait a pártaszéltől egészen a marig bedörzsölik olyan folyadékokkal vagy kenőcsökkel, melyek az egész szőrzetet leégetik, igen erős bőrgyuladást okoznak, mely csak néhány hét múlva gyógyul és amely még súlyosbítja a sántaságot. A bőrgyulladás megszűnése után a sántaság legtöbbször megmarad, de ha esetleg elmúlik, akkor is nem a bedörzsölésnek, hanem a pihenésnek a következménye a gyógyulás. Ezek után a türelmetlen gazda eladja potom árért szőrtelen lábú, sánta lovát, de rendszeren aki türelmesebb és vár egy ideig, az is megbánja, hogy márrégen el nem adta.

Nagyon szeretik egyes gazdák sánta lovukat „megereletetni”, minthogy azonban állatorvos eret csak akkor vág, amikor szükséges, megvágatnak valami lónyuzó cigánynyal a boka fölött valamelyik eret és ha utóbbinak sikerül véletlenül vivőeret megvágni, akkor a kifolyó természetes színű sötétkék vérre azt mondja, hogy „kigyütt a csunyaság”. Ezáltal a sántaságon nem segített, maradt egy befertőzött, piszkos seb, mely néha a hajlítónre vagy az ínhüvelyre is kiterjed, amikor azután beláthatatlan baj lesz a következménye, mert a hajlítónnak genyesedő sebei majdnem mindig az állat halálát okozzák.

Szembeállítva ezekkel a kuruzslásokkal a babonákat, balhiedelmeket, az utóbbiakat sokkal kevésbé hátrányosaknak fogjuk találni, mint előbbieket. Mert a babonák legtöbbször csak annyiban károsak, hogy a gazdák bennök bizva elmulasztják az orvosi segély igénybevételét, de kárt állataikban nem csinálnak. Természetes,

hogy a „szentelt vízzel megfrecskelt kalappal való ütögetés”, valamint a „karácsonyi morzsának a beadása” semmi gyógyító hatással sem fogja a gazdát megörvendeztetni.

A balhiedelmekkel különösen a tenyésztésnél találkozunk, ezek még a babonánál is nagyobb bolondságok. Mert ki hinné azt okos dolognak, hogyha „hágás közben a csödör farka jobbra huzatik him, ha pedig balra, akkor nöstény csikót fog elleni a kanca”. Vagy hogy „akkor tarka csikót fog elleni a kanca, ha hágás közben a kanca előtt fehér kendőt lobogtatunk”. Azt tartom, hogy senki.

Ha gazdáink segítségünkre lennének nekünk állatorvosoknak, ha a kontárokat és kuruzslókat megvetnék és ahelyett, hogy a kuruzslók káros manipulációit eltitkolják, kezére járnának a hatóságoknak azok megbüntetésében, biztosan könnyebb volna az állategészségügyet állandóan kedvező helyzetben tartani. Ugyis a gazdák érdeke elsősorban, hogy országunk állategészségügye állandóan kedvező legyen, mert ha kedvezőtlen, szünetel az állatkereskedés, a szünetelés pedig lenyomja az állatok értékét.

Kedvező állategészségügyi viszonyok mellett emelkedik az állatkivitel és ezzel emelkedik az állatok értéke, mely emelkedés maga után vonja a takarmányárak szilárdulását. Az állategészségügy pedig csak akkor lehet kedvező, ha a gazdák kerülnek a kuruzslókat és ragaszkodnak az állatorvosokhoz, hogy a gyakori érintkezés útján mindjobban módjukban legyen az állatorvosoknak a fertőző betegségeket még csirájukban elfojtani és a kivitelhez szükséges állategészségügyi garanciákat biztosítani.

Szántó Jakab.

Új burgonyafajta.

A mexikói burgonya kezd az újabb időben nevezetességre szert tenni. Ez a burgonyaféleség, vagy helyesebben csucsfajta, Angliában hódította meg először az inyenceket s nálunk is fel-feltűnedezik itt-ott a csemegekereskedések kirakataiban, miután Németország némely piacát már meghódította és például Hamburgban állítólag már nagy mennyiségben kerül a piacra, mexikói burgonya néven. A növénynek a közönséges burgonyával szemben az az előnye van, hogy tőkéje újra és újra hoz gumókat és hajtásokat. A termesztés módja szerint az egész éven át lehet szedni gumókat. Ha az egész éven át kívánjuk a gumókat szedni, akkor a télen át néhány ágyat takarás által a fagy ellen védünk, mivel a régi eltett gumók később lisztesekké lesznek. A fiatal gumóknak kellemes aromás ízük van s különböző főzelékfélének lehet felhasználni.

Lehet a gumók érését siettetni, amennyiben az anyagumókat homok- vagy mohában eltéve, kissé meghajtatjuk, januárban vagy februárban melegágyba vagy melegházba téve, a csirákából dugványokat készítenek kis cserepekben, mint azt a Györgykéből szokás és a begyökeresedett csirákat a gumóktól elválasztván, kikeltkor, mihelyest az idő enged, kiültetjük a szabadföldbe. Lehet langyos ágyba is ültetni és miután jól lehet hajtatni, de mivel a nagy meleg iránt érzékeny, ügyelni kell, hogy nagy meleget ne kapjanak, mivel nagy melegben csak hajtanak, de nem teremnek gumót. A beültetés után 6—8 hét múltán már szedhetők a gumók. Könnyű, laza, homoktalajon a gumók nagyobbak lesznek és izletesebbek is, mint a nehéz, kötött talajban.

A mexikói burgonyának egyes külföldi kertészek nagy jövőt jósolnak. Kérdés, hogy vajjon tényleg olyan sokat érő-e, mint a milyenek mondják, mert még ez

való
lása
gör-
alál-
gok.
köz-
alra,
ogy
ben
om,
llat-
nek
ltit-
ün-
ég-
s a
ész-
en,
nja

el-
ke,
rak
or
és
nt-
at-
an
yi

e-
y
g
ff
t-
ul
il
a
l,
t.
l
o
s
.

A tenger tündére.

ideig nálunk kipróbálva alig van s a növénykatalógusokban még nem igen fordul elő. Kísérletezés céljaira nehezen sikerült egy pár gumót beszerezni, de jövőre már többet mondhatunk a mexikói burgonyáról. P. H.

A gyümölcsfa-oltványokról.

Ha teljes sikert akarunk elérni az oltással, akkor a következő dolgokat kell figyelembe venni. Az alany (vadító) helyes viszonya a nemes vesszőhöz döntő fontosságú. 1. Rokoni viszonyoknak kell fennállni. 2. Az elérendő faalak is határoz. 3. A talajnak és fekvésének is van befolyása. 4. A fajtakérdést alaposan kell tanulmányozni.

Alma. Magas törzs almavadoneon, alany Doucin kisebb alakok, kordonoknál stb. paradicsomalma. Az utóbbi jó talajt kíván.

Körte. Magas törzs, körtevadonc, lugasmívelés, birsalma alany; azonban erősebben növekvő fajták, mint Diel-Gellert vajonca törpefatenyészettel céljaira; csak birsalmán. Birsalmán rosszul tenyésznek: Willam Christ körte, Kongresszusi Emlék, Téli Dechant-körte stb. Hamar visszafejlődnek.

Szilvafajok. Elsősorban választjuk a Szt. Julien szilvát; azután a közönséges szilvamagoncokat, de nem gyökérkiütőket. A cseresznyeszilvát (mirabolane) szintén nem szabad használnunk, mert fája visszaesik.

Barack. Szt. Julien szilvafán tenyészítjük; az a barack, amely szilvafára van oltva, a legtartósabb.

Cseresznye. Édes cseresznyét édes cseresznyére oltunk. A nemes vesszőt csak teljesen egészséges és termőerőben levő fáról szabad szedni. Azonban az egyes vesszőket is meg kell vizsgálni. Mert előfordult, hogy egy és ugyanazon a fán a különböző vesszők nagyon eltérő termékenységűek.

A legjobb vesszők a magvasan tömzsi módon nőttek, szorosán álló rügyekkel. A frissen vágott vesszőknek az a hátrányuk, hogy nagyon érzékenyek és annál könnyebben romlanak, ha már nedvben állanak. Az ilyeneket márciusban kissé fekve kell hagyni. Áprilisban már nem kezdhetünk semmit friss vesszőkkel. A decemberben, januárban vágott vesszőknél arra kell ügyelni, hogy jó állapotban maradjanak. Ha teljesen el vannak ásva a földben, akkor árt nekik a talaj nedvessége. A vesszőket jól szellőzőt, nem meleg helyiségben tartsuk el, például homokban.

G. T.

Fiatal ökrök hizlalása. Ha nem nagy gazdaságokban vagy szeszgyárakban hizlalunk ökröket, ahol a hizlalást egy-egy nagyobb terményág feletetése céljából üzzük, hanem a hizlalással csak kisebb mértékben foglalkozunk, gyakran felmerül a kérdés, hogy vajjon mely anyagok azok, melyek legalkalmasabbak a hizlalás céljára s milyen mennyiségekben nyújtjuk azokat a hizlókknak? Fiatl ökrök hizlalására az első hat hétben, ezer kilogramm élősúly után számított arányban, naponként tíz kilogramm hereszéna, öt kilogramm réti széna, hat kilogramm szecska, ötven kilogramm réti széna, hat kilogramm kukoricadara vagy napraforgópogácsa és egy negyed kilogramm lenmagliszt elégséges tápanyagot nyújt. A második hat hétben ugyanannyi széna, here és répa mellett öt kilogramm szecska, hat kilogramm kukoricadarát vagy napraforgópogácsát és háromnegyed kilogramm lenmaglisztet használjunk fel naponként. Végre a hizlalás utolsó szakában, ugyanannyi széna, here és répa mellett, négy kiló kukoricadarát vagy napraforgópogácsát, három kiló darált zabot s egy kiló lenmaglisztet etessünk, a szecska helyett pedig korpát.

K. O.

MULATTATÓ

Ördög.

Amint a közeli faluból déli harangszó hallatszott ki a földekre, a gépész meghuzta a síp szelentyűjét és a gőzgép hangosan, élesen füttyülve hirdette a cséplőmunkások pihenő idejét: dél volt. A cséplőgép még egy-két percig zúgva-búgva vetette ki magából a termésmagot, de azután járása mind lassúbb s csendesebb lett, végre megállt és pihent a sok dolgozó munkáskéz is.

Ezalatt pedig az ebédrel is megérkeztek jórészt. Csak egy-egy megkészt fiú vagy leány, egyik-másik nehezkesebb járású menyecske gyorsította meg a masina sürgető, hívó füttyülésére lépteit. Hogy is ne, hiszen jól tudja, éhes ember várja...

És sietve keresik fel az árnyas helyeket. Egy-egy terebélyes fa körül benépesül a gyp. Jóízű falatozással fogyasztják el szerény ebédjüket és érte elégedetten adnak hálát az eget urának.

De ime teljes boldogság nincsen a földön, mert bizony ebéd után csak nem kerülhet elő a tarisznyából a pipa, lévén finnyás jószág a gabona.

Azért azonban vigasztalódnak. Az öregebbek, már mint a házas, feleséges emberek, egy csomóban maradnak és ki gondos, szerető hitvesének ölébe hajtva fáradt fejét, álomba szendereg, ki pedig jó szomszédot jelve, diskurálgatni kezd.

A fiatalok vigabban vannak. Életerős, vidám, nap-sütötte legények, piros arcú, karcsu dereku leányzókkal enyelegnek, tréfálkoznak. Hangos kacagásukat százszorosan veri vissza a közeli erdő.

Egy fiatal fácska csöppnyi árnyékába húzódott Kocsis Pista. Kabátját négyrét összehajtva feje alá dugta és mélyen elaludt. A legyek ellen oltalmazóul arcára huzta kis fekete kalapját, melynek megviselt szalagjába egy szál elhervadt, piros rózsza volt tűzve. Talán éppen azokról a kezekről álmodozott, melyek a virágot oda-tűzték...

Jó gyerek volt a Pista nagyon. Szerették is a faluban a leányok, legények, de sőt még az öregebbek is kedvelték. Csak egy hibáját lehetett volna a szeméretvetni, hogy — mint mondták — „méregduda” volt. Olyan, akár a bika. Ha nem bántják, nem ingerlik, jámbor állat, de ha a piros posztót meglátja, fölforr benne a méreg és nem ismer aztán határt.

Egyszerre a leány és legénysereg szeme megakadt az alvó Pista alakján. A csintalan, pajkos fiatal vér köztöködni akar és csaknem egyszerre mondják:

— Ni, a Pista hogy alszik!

— Költsük fel!

Csak egyetlenegy akad köztük, aki védi, a kis Lidi. — Ne bántás, hadd pihenjen — könyörgi alázatosan és olyan meleg pillantásokat vet a hervadt, piros rózsára...

Hirtelen fölpattan a Vörös Pali. Nagyszerű ötlete van. Már előre is nevet, hogy mint fog terve sikerülni. Kezével csöndet int és azután halk hangon, mintha attól félne, hogy az alvó meghallhatja, mondta:

— Majd fogtok mindjárt nevetni. Ördögöt csinállok a Pistából!

És ezzel odarohant a masinához, két kezét befektíté korommal és ismét visszatért. Lassan, óvatosan lehúzza a kalapot Pista arcáról és egy-kettőre itt az ördög.

Zongora mellett.

Piros ajka fekete, szemei körül fekete karika, orra, füle mind fekete. Arca össze-vissza pingálva. Milyen eltorzított arca is volt.

És az egész tábor újjongásba tör ki. Körülállják az alvó Pistát és kacagásba törnek ki, zajos, lármás kiáltozásba kezdenek.

Pista ijedten ugrik föl e szokatlan zajra. Az álmat kitorli szemeiből. Látszott, hogy szépről álmodhatott, mintha még most is sóhajtana:

mind szélesebbé, mosolygóssá válik és folytonosan visszhangzik:

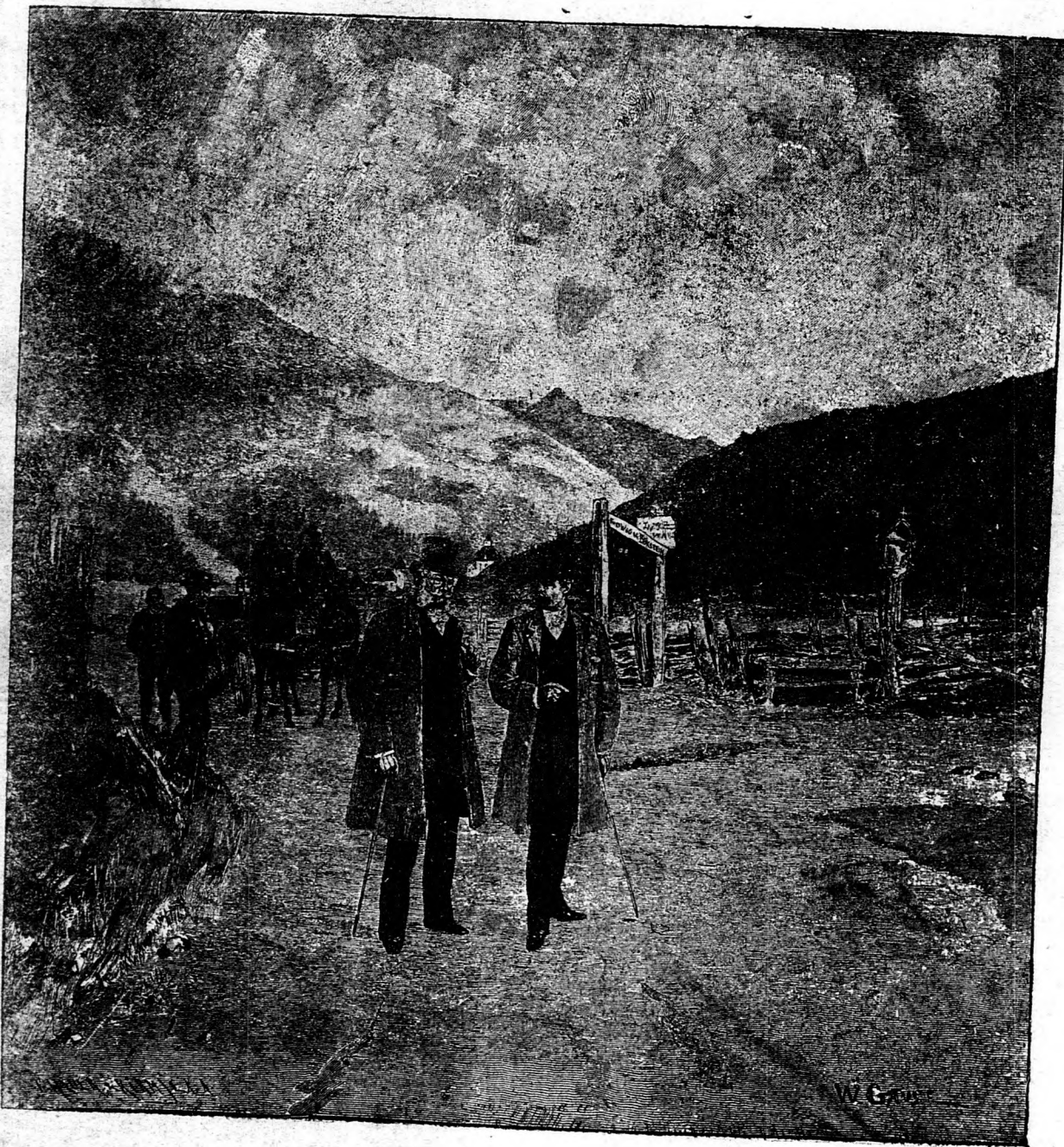
— Ördög... ördög...

Ekkor Kerekes Panni kis gömbölyű tükröt tartott Pista elé. Megnézte magát benne és szinte megijedt önmagától. Vadul kiáltja:

— Ki tette ezt?

Majd mindjárt meg is adja magának a feleletet:

— A Pali úgy-e?

Vilmos császár Gasteinben.

— Lidi... Lidi!

De mi ez? Mit akarnak tőle? Megbolondultak? Kérdő tekintetet vet maga körül s ők csak nevetnek mind jobban, mind erősebben:

— Ördög... ördög... eredj tőlünk...

Csak egy szépséges kis leánynak áll az ajka inkább sírásra, mint nevetésre: a Lidikéé. Ijedten, magánkívül futkos ide-oda:

— Hogy így csúffá tették!...

A széles jókedv odacsalta az öregeket is. Arcuk

Hogy mindig csak az a Pali! Az ő keserves vetélytársa. És egy pillanat alatt keresztül gondolja, mi mindent tett már neki a Pali. Hát a Lidit nem akarta elütni a kezéről? Meg a katonaságnál nem kapott kurta vasat miatta? Az elmúlt esztendőben nem ült miatta nyolc napot a börtönben verekedésért? Most pedig megint csúffá tette...

Egyszerre átváltozott. A jámbor, szelidlelkű Pistából igazi ördög lett. Elöntötte a harag és egy közelben heverő vasvillát fölkapva, Palira rohant.

A nevetés egy szempillantás alatt megszűnt. Az arcok komolyakká váltak. Ha gyors elhatározással többen közbe nem vetik magukat, bizony Pali nem etette volna többé a cséplőmasinát.

A gép újból élesen sivitva jelezte a munka kezdetét. Pista fogcsikorgatva mosta le arcáról a kormot. A Lidi kötényében megtörülközött, miközben felhangosan mondta:

— Megkeserüli ezt még valaki! . . .

II.

Vasárnap délután volt. Csönd köröskörül. Pihent a munka, pihent a munkás és pihent a gép. Pistát nem lehetett látni sehol. Hiába várták egész délután a legények a kocsmában, csak nem jött, Lidinél sem volt. Egész nap ki sem mozdult hazulról. Mogorván, magába zárkózottan dült végig, úgy ahogy volt, felöltözve az ágyon és szavát sem hallották. Mert hogy ő nem árt a légynek sem, de ha valaki őt megbántja, akkor tudta már, mit tegyen. És nemcsak hogy megbántották, de csuffá is tették az egész falu előtt, meg . . . meg Lidi előtt is.

Azóta nyugta nem volt, nem találta helyét és mindig az az átkos Pali képe állt előtte. Az évek óta összegyűlt vad harag, erős indulat tört ki belőle. Estefelé aztán fölkel. Egyedül volt a szobában. Öreg anyja a ház előtti lócán üldögélt, édesapja a faluban volt. Egynéhányszor föl s alá járt, tekintete aztán a falon jógó fegyverre esett. Óvatosan leemelte és a kabátja alá rejtette, aztán a hátsó kapun, a kerten át kiosont a házból. Gyors léptekkel ment előre. A felső végen egy kis erdőcske terült el. Ahol az út az erdőhöz ér, egy alacsony útszéli kereszt van. Ott megállt. Elővigyázatosan belépett a kis erdőbe és közel a széléhez, egy sűrű bokorba heveredett.

Sötétedni kezdett. A kocsmából víg cigánymuzsikát hozott errefelé a szél. Pista nem volt türelmetlen. Tudta, hogy Pali útja erre visz. Okvetlenül erre kell jönnie. Ma végképpen leszámol vele. Egyszerre léptek zaja hallatszik. A zaj mind közelebb ért, Pista magához szorítja a fegyvert, leemelni fejről a kalapot és lassan, vigyázva felemelkedik a sűrű bokrok között és nézi a közeledőt. Sötét van és csak nehezen lehetett látni. A közeledő alakja hasonlít Paliéhoz . . . Ő, bizonyára ő az, gondolta Pista. A lépések mellette hangzanak. Vállához emeli fegyverét, felhuzza a kakast — és lő. Egy durranás és utána nyomban egy tompa esés hallatszik. Jól talált!

Pista néhány pillanatig mozdulatlanul állt helyén. Majd hóna alá szorította a fegyvert és az ellenkező oldalon, keresztül a kis erdőn megindult. Nyugodtnak látszott. Ismert gyermekkori rejtekhelyére, egy odvas fába rejtette a puskát. Sokáig bolyongott még az erdőben, míg hazament.

Házuk előtt már messziről csoportosulást látott. Különös érzés fogta el. Bizonyos, már tudnak róla és most érte jöttek a zsandárok, gondolta magában.

Nem félt, bármi történjék is vele. Lépteit meggyorsította és az összesereglettek szótlanul utat nyitottak neki. A küszöbön édesanya magából kikelt arccal állt eléje:

— Fiam, Pista — szól — apádat lelőtték . . . a kis erdő mellett találtak reá . . . a körösznél . . . Hangja zokogásba vész el.

Pista megrázkódik. Torka elszorul és sokáig tart, míg szó jön ajkaira.

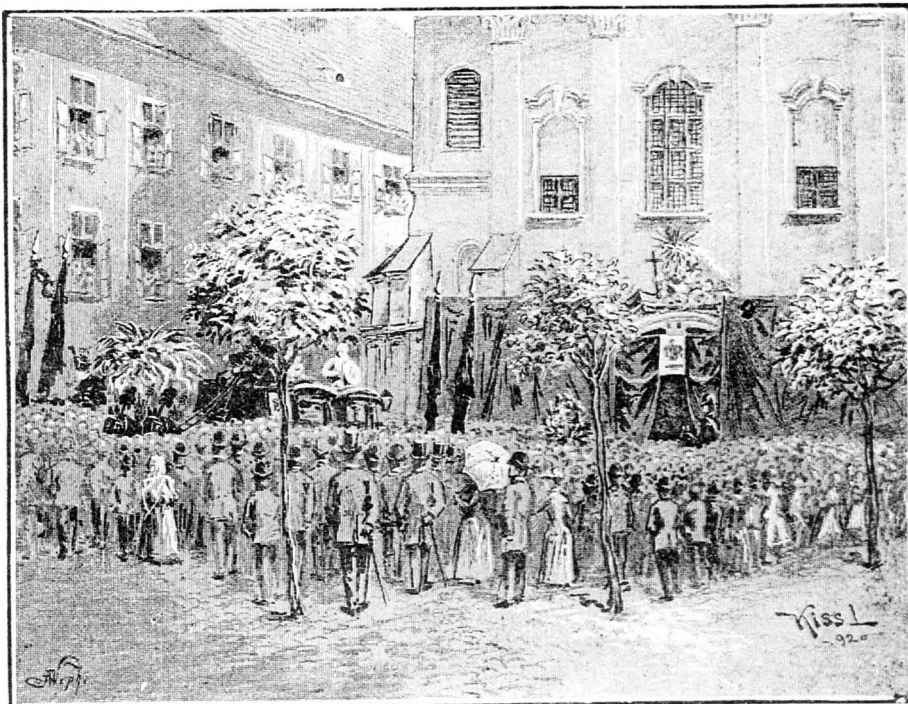
Könnyesedő, merev tekintete atyja holttestére esett halk, alig hollható hangon mormogta:

— Az ördög ölte meg . . .

APRÓSÁGOK.

A párisi koldusok lapjának egyik legutóbbi számában ez az apróhirdetés olvasható: Jó alkalmazás félkezü ember számára egy téli fürdőhelyen. Teljesen kezetlen emberek előnyben részesülnek. Ajánlkozók 100 frank biztosítékot kötelesek adni.

Az amerikai távírosodronyok egy mérföld hosszú vezetéke 750 koronába kerül. Ugyanilyen hosszúságú kábelsodrony költsége 9250 korona.

Temetésre szól az ének . . .

Az elmúlt júliusban és augusztusban naponként 1,500.000 levelezőlapot továbbítottak Párisból külföldre.

Ausztráliában, New-Zeelandban, Argentínában és Csilében januárban van az aratás.

Németország leggazdagabb asszonyát Oelbermann Henrikének hívják. Vagyonát 150 millió koronára becsülik.

Perzsiában naponta ötször szól a harang imára. A harang megkondulásakor a kereskedők, segédek és vevők együtt rohannak a mecsetbe és az üzletet és minden vagyonukat őrizetlenül hagyják.

Mikor Cook kapitány 1778-ban fölfedezte a havai szigeteket, a lakosság száma 200.000 főre rugott. A most megejtett népszámlálás adatai szerint ma mindössze 31.000 benszüllött él a havai szigeteken.

Az amerikai posta bevétele a most végződött fiskális évben 830 millió korona, kiadása pedig 890 millió korona volt.

Patti Adelina, a híres énekesnő, mikor először volt Amerikában, egy-egy hangversenyért 25.000 koronát kapott.

Az orosz tiszték nagyon nyomoruságos fizetést kapnak. A tábornagynagy évi fizetése 10.000 korona. A vezér-őrnagyok 3900—7000 koronát és az ezredesek 3000 korona évi fizetést kapnak.

Barcelonában, Spanyolország egy nagyobb városában évenként 650 tonna hollandi sajtot fogyasztanak el. Minden csütörtök este 500 doboz sajt érkezik Amszterdamból Barcelonába.

A világ illatszergyárosai évenként 1860 tonna narancsvirágot, 930 tonna rózsát, 150 tonna jázmin és ibolyát, 75 tonna tubarózsát, 30 tonna kassziát és 15 tonna joquilt használnak fel.

Kilenc évvel ezelőtt Newyorkban a Broadway és 72-ik utcák sarkán egy szeptemberi napon 1247 kerékpár és egyetlenegy automobil se fordult meg. Kilenc év múltán az évfordulón ugyanezen a helyen 243 automobil és csak 4 kerékpár haladt keresztül.

Párisban van tíz olyan regényíró, ki évente 100.000 frankot keres. A spanyol írók egy-egy regényért alig kapnak 60—100 frankot a kiadóktól.

Edvárd angol király átlag 20.000 darab táviratot kap egy esztendőben.

Németországban a múlt évben 1,161.000, az Egyesült-Államokban 770,500.000 és Angliában 613,000.000 levelezőlapot használtak fel. Az Egyesült-Államokban a múlt esztendőben 4,109,000.000 levelet adtak postára.

KÉPEINKHEZ.

A tenger tündére. A vízen járó népnek épen úgy meg vannak a maga babonás történetei, mint egyéb népeknek. A tengerésznépnek a tenger tündére él babonás képzeletében. Egy német költő Goethe Lorelei című művében éneklie meg a tengerészek tündérét, aki csillagtalan éjjeleken a tenger hű habjaiból kiemelkedik s kobzán elragadó hangokat penget . . . Valahányszor megcsendülnek a tenger tündérének a hangja s hangszerének húrjai, mindannyiszor egy-egy tengerész esik a tenger áldozatául, mert a bűvös-bájos hangok után csónakra kap az ifjú halász s követi a tenger mélyére.

Zongora mellett. Zongora mellett az úri nő. Pici szívecskejének keserveit, bánatát dalba, nótába önti. Majd bele fárad. Ki tudja, gondolatai merre szállnak?

Vilmos császár Gasteinben. A mostani német császár nagyapjának kedvenc tartózkodó helye Gastein volt. Mai képünk azt a jelenetet ábrázolja, midőn az öreg császár sétál a gyönyörű vidéken.

Temetésre szól az ének. Így kezdődik egy gyönyörűsége szép dala Petőfinék a magyar szabadságharc lánglelkű lantosának. Most halottak ünnepén aktuális ez az édes bús dal. Mai képünk egy városi temetési jelenetet ábrázol.

Betűtalány.

! ! e z s.
! !

Megfejtési határidő 1907. november hó 8.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1907 október 29.

Budapesti Központi Vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 12—81.40 K., helybeli borjúhús 1.10—1.30 K., sertéshús 104—1.12 K., szalonna füstölt 148—152 K., szalonna, olvasztani való 1.40—1.44 K., háj 152—154 K., sertézsír 1.52—1.56 K. — **Füstölt hús:** (vidéki) kg.-ja 1.30—1.60 K., hazai sonka 1.60—1.80 K., szalámi 4—4.40 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1.80—2.— K., sütni való csirke 2.20—2.60 K., kacska, hizott 4.—6.— K., lud hizott 12.—16.— K., pulyka, hizott 6.—8.— K. páronként. Vágott hizott liba 1.20 1.32 K., vágott hizott kappan, kacska és pulyka 1.40 1.60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23.40.—23.90 K. Rozs 21.90 K-tól 22.— K-ig. Árpa 15.40 K-tól 15.66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 15.40—15.60 K. Tengeri 11.90—11.95 K

Teavaj: (centrifugált) 2.30—2.50 K., főzővaj 1.60—1.80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—20 fillér.

Tojás: bácskai 90—92 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4.40—5.20 K., rózsas új 4.—5.— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	36.4	34.58	35.—	34.20	33.60	33.—	32.40	30.08

Takarmányvásár. Réti széna 6.—8.60 muhar 7.60—8.20 zsup-szalma 6.—7.— alomszalma 5.—5.60

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felttygel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

ifj. Kovács József Orosháza

Magyar Láz: ipar.

Magyar termények.

Söprök, szatyorok, gyékények, hörbocskorok, posztócipők, mák, bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

ifj. Kovács József Orosháza

Versenyárgyalási hirdetés.

A földmívelésügyi m. kir. miniszter ur rendeletére a Vág folyó jobbpartján Negyed község alatt levő partbiztosítás helyreállításához szükséges: **2944.5 m³ terméskőanyag** beszerzésének, szállításának és szelvénytípus szerinti beépítésének vállalatba adása céljából 1907. évi november hó 18-ik napján d. e. II órákor a komáromi m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

Az ajánlati feltételeknek megfelelően kiállítandó és felszerelendő ajánlatok a kifizetőt napon d. e. 10^{1/2} óráig a szállítandó kő mintájával együtt alulírt hivatalnál adandók be.

A kötető szerződés tervezete, valamint az annak kiegészítő részét képező feltételek, ugyancsak az ajánlati feltételek a hivatalos órák alatt alulírt hivatalnál megtekinthetők; ugyanott az ajánlati minta is megszerzhető.

Komárom, 1907. évi október hó 24-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmívelésügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

Baromfitenyésztők Lapja

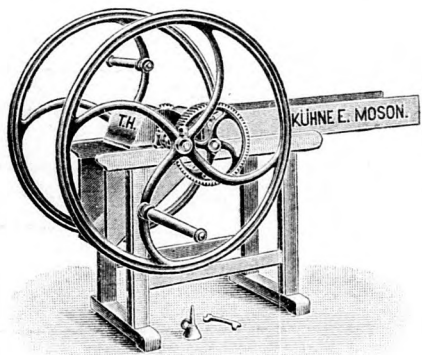
a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégebbi mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

== FŐRAKTÁR: ==
Budapest, VI., Váci-körut 57a.

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

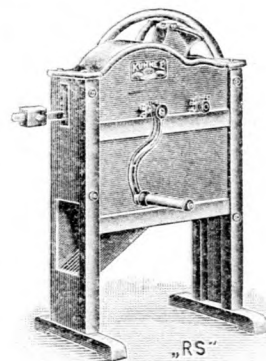
répavágókat, darálókat, ::

takarmányfülesztőket,

**„TORNADO“ kukoriczászár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,**

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

== FIÓKRAKTÁR: ==
**Debreczen és
Temesvár** ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.340.— kor.
Tartalékok 64.760.16 kor.
Összesen 2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	99.348.— kor.
1902. évi fölösleg	58.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61.739.60 kor.
1906. évi fölösleg	39.243.05 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetfeleslegétől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtekélyesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint **500,000** Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.